

U EN UW PENSIOEN

Gevolgen van de pensioenhervorming van 2016 voor de artsen

En voor diegenen die zullen werken om het pensioen van de anderen te betalen!

Dr. Jean VANDERICK

Kliniekhoofd Radiotherapie CHU Liège

Geen belangenconflict met farmaceutische, financiële, of verzekeringsbedrijven...

De pensioenpijlers

- **1ste pijler:**

- Wettelijk pensioen: de staat is een zeer slechte bankier. (Rendement van uw "pensioeninvesteringen"???)

- **2de pijler:**

- **Voor werknemers:** deze pijler omvat [de groepsverzekering](#) of het pensioenfonds indien dat door de werkgever voorzien is.
- [\(Sociaal vrij aanvullend pensioen voor geconventioneerde loontrekkende artsen\)](#)
- **Voor zelfstandigen:** deze pijler omvat het [Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen \(VAPZ\)](#) en de [Individuele Pensioentoezegging \(IPT\)](#) van de zelfstandige bedrijfsleiders.
- Deze formules geven ook recht op een belastingvermindering met inachtneming van de wettelijke vereisten.

- **3de pijler:**

- Deze pijler omvat het eigenlijke [pensioensparen](#) (via de [pensioenspaarverzekering](#) of een pensioenspaarfonds) en het [langetermijnsparen](#), twee individuele spaarformules met een belangrijk fiscaal voordeel, want u krijgt 30 % van uw stortingen terug onder de vorm van belastingvermindering*. Hoe vroeger u ermee begint, hoe comfortabeler uw pensioen zal zijn.

* met inachtneming van de wettelijke vereisten

- **4de pijler:**

- Dit zijn uw **persoonlijke spaarinspanningen**, die geen fiscaal voordeel opleveren. Enkele voorbeelden: spaarboekje, vastgoedinvestering, effectenportefeuille (met aandelen en obligaties), sommige soorten levensverzekeringen enz.

Pensioen

Definitie Van Dale:

- *periodieke (gelijk blijvende) uitkering die iem. ontvangt na ontslag uit een ambt wegens het bereiken van een vastgestelde leeftijd, of wegens invaliditeit, wanneer daarvoor door hem gedurende zijn ambtsvervulling een bep. premie is betaald.*
- *Belgisch Nederlands: op pensioen gaan.*

RUSTPENSIOEN: opgebouwd door persoonlijke activiteit

OVERLEVINGSPENSIOEN: verschuldigd ten gevolge van het overlijden van een echtgeno(o)t(e)

La pension mensuelle moyenne (montant net, en euros)

Salariés (2013)

1.212

1.473

982

Hommes

Femmes

Indépendants (2013)

840

Fonctionnaires (1er juillet 2014)

2.341

2.454

2.191

Hommes

Femmes

Sources: ONP, SdPSP, INASTI

Het bruto minimumpensioen in België (2013)

À combien s'élève la pension minimum?

(brute, après une carrière complète)

	Taux ménage	Taux isolé	Pension de survie
Salariés	1.432€	1.146€	1.128€
Fonctionnaires	1.546€	1.237€	1.078€
Indépendants	1.432€	1.092€	1.089€

Source: ONP, SdPSP, INASTI

Opgelet: verschil tussen minimumpensioen na een volledige loopbaan

EN

Minimumpensioen (2/3 volledige loopbaan = 30 jaar): Weigering wegens te korte loopbaan: 45 % V, 6 % M

Bron: Daniel Bacquelaine 01/2016

Minimaal brutopensioen in België (2017) na volledige loopbaan (45 jaar)

		GEZINSBEDRAG	BEDRAG ALLEEN-STAANDE	OVERLEVINGS-PENSIOEN
WERKNEMER		€ 1470,67	€ 1176,91	€ 1158,40
	% 2017/2013	+ 2,7 %	+2,7 %	+2,7 %
ZELFSTANDIGE		€ 1470,67	€ 1176,91	€ 1158,40
	% 2017/2013	+ 2,7 %	+7,8 %	+ 6,3 %
AMBTENAAR		€ 1640,74	€ 1312,62	€ 1144,18
	% 2017/2013	+ 6,1 %	+ 6,1 %	+ 6,1 %

Bron: data verzameld op pensioensites, 2017

Hoeveel hebt u om van te leven?

Revenu disponible annuel moyen
d'un ménage qui compte au moins un actif

52.575€

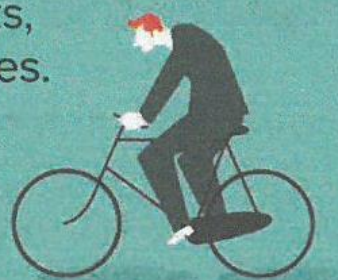

Revenu disponible annuel moyen d'un ménage
qui compte au moins un pensionné

29.452€

Revenu brut total du ménage = revenus bruts de salarié, d'indépendant, de la propriété, revenus financiers, transferts sociaux, etc.

Revenu disponible = revenu brut moins les impôts, les charges sociales et les transferts entre ménages.

Source: SPF Économie — SILC 2014 (UE Statistics on income and living conditions)

Les dépenses annuelles d'un pensionné

(en moyenne, en euros)

Pensionnés

31.124 euros

Tous ménages

35.429 euros

Source: Enquête budget des ménages 2012

Zelfstandigen overschatten hun wettelijk pensioen

Studie HR SECUREX gepubliceerd 11 / 2016

7412 zelfstandigen, onder wie 319 ondernemers

62 % VL – 28 % W – 10 % Brus

18 % < 35 jaar

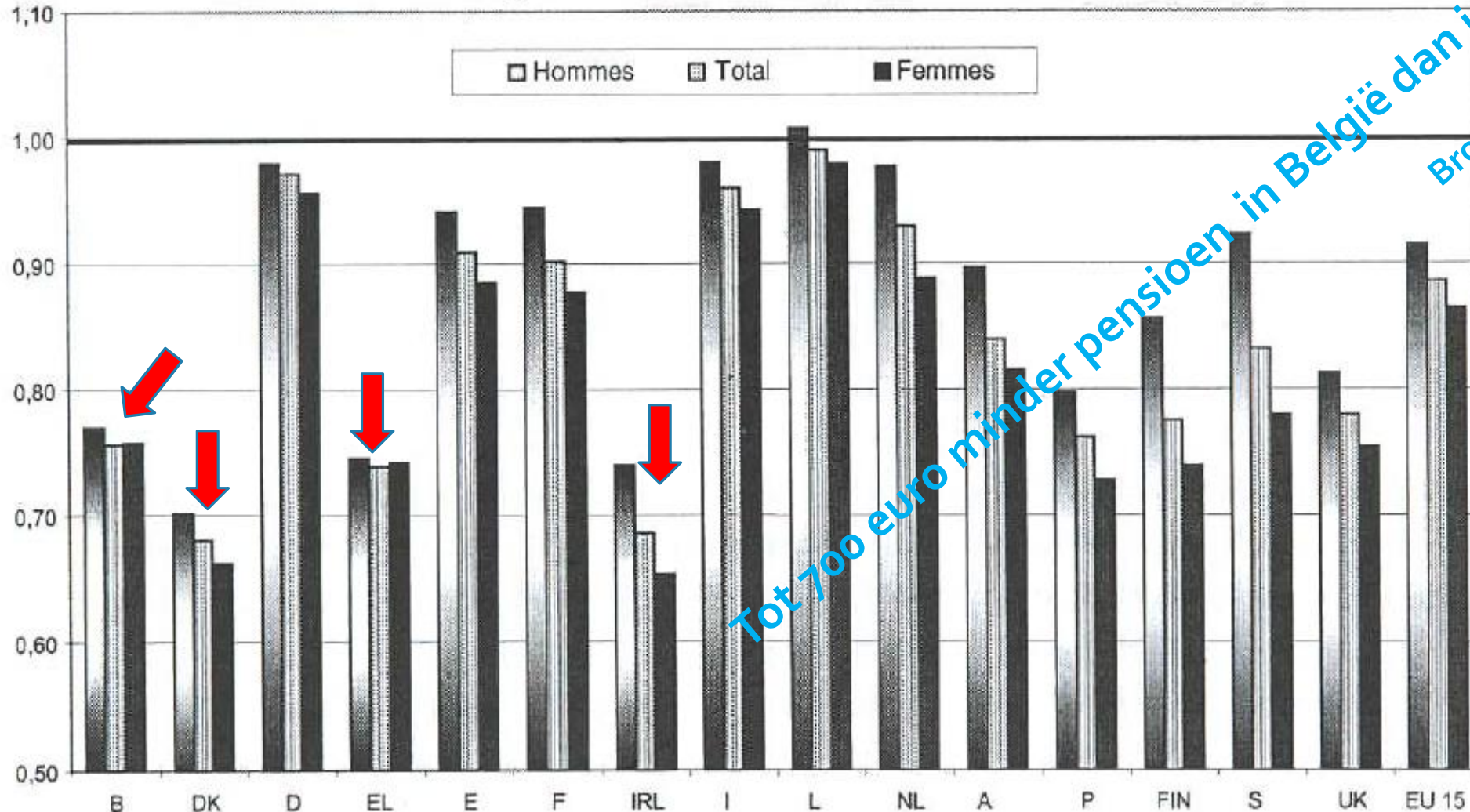
46 % 35-50 jaar

35 % > 50 jaar

- Overschatting: gemiddeld \pm € 250 / maand (€ 1058 geschat, terwijl € 800 te verwachten)
75 % ♂ – 60 % ♀
79 % VL – 73 % W – 52 % Brus
- Lagere levensstandaard na pensioen (zelfst. hoofdberoep: 90 % - zelfst. bijberoep: 59 %)
- Aanvullend sparen: 75 % doet het, 70 % via producten met fiscale stimulans
Zelfst. hoofdberoep: 74 % - Zelfst. bijberoep: 46 %
87 % van de zelfstandigen met 10-20 jaar ervaring spaart
64 % van de beginnende zelfstandigen spaart
- Pensioensparen: 70 % zelfstandigen
- Aanvullende spaarformule: 60 % twijfelt of ze wel op fiscaal optimale manier sparen
- Gemiddeld maandelijks spaarbedrag: € 267 / maand VL – € 228 / maand W

• EN U?????

Revenus des plus de 65 ans par rapport aux personnes âgées de 0 à 64 ans ^{a)}

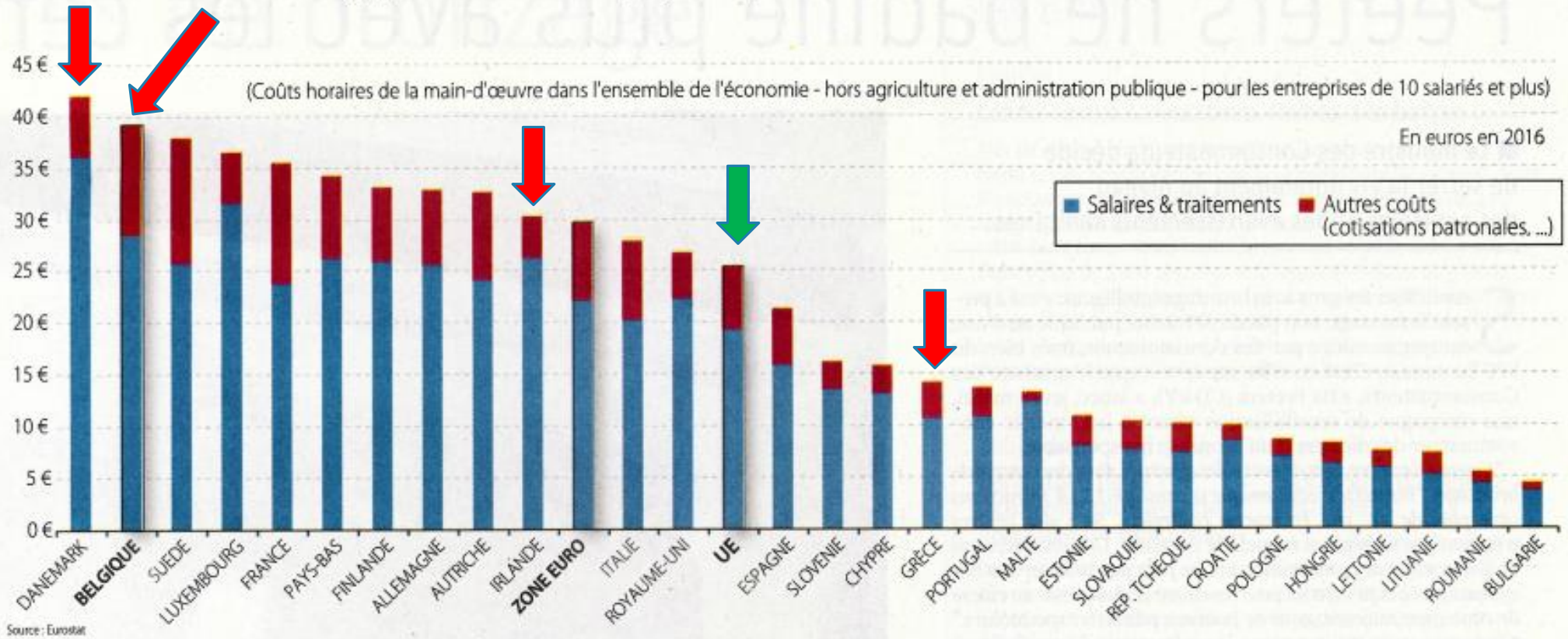

Tot 700 euro minder pensioen in België dan in buurlanden

Bron: hln.be, 18 april 2015

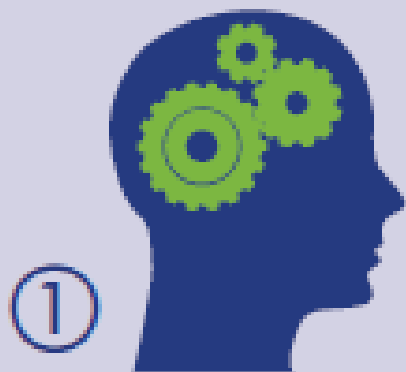
Bron:
EU-rapport

COÛT DU TRAVAIL La Belgique reste l'un des pays les plus chers

Bron: La Libre Belgique 7 avril 2017

L'Echo, 2 december 2014

①

Avant la retraite

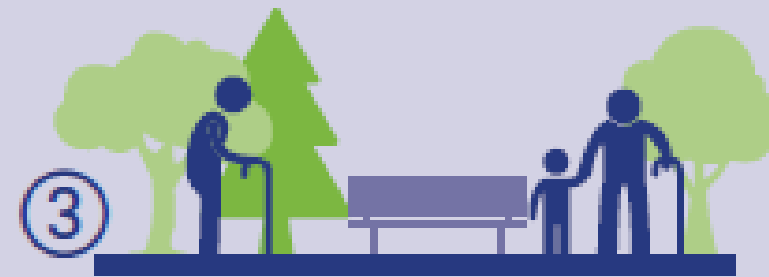
la période qui précède notre 65ème anniversaire, bien que cet âge soit de moins en moins une limite stricte. Durant cette période, nous préparons notre départ à la retraite, par nos cotisations au régime des retraites et notre épargne, quelle que soit l'approche que nous privilégions.

②

L'âge de la retraite active

les années entre 65 et 80 ans, lorsque nous sommes en bonne santé et que nous pouvons pleinement profiter de la vie. Nous avons toutes sortes d'activités et nous voyageons régulièrement. Heureusement, nous avons mis de côté suffisamment d'argent. Peut-être augmentons-nous peu à peu nos dépenses dans différents types de soins.

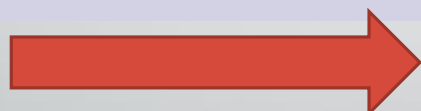

③

Les vieux jours : plus de 80 ans

Précisément parce que nous resterons tous plus longtemps en bonne santé, nous atteindrons également un âge où nous deviendrons dépendants. Ce degré de dépendance peut énormément varier, mais nous ne le connaissons pas à l'avance. Il est donc préférable de tenir compte de cette hypothèse dès le départ.

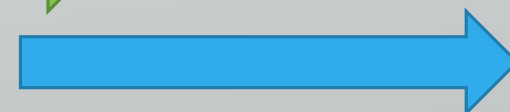
ACTIVE LIFE

HAPPY LIFE

LONG LIFE

Gevolgen van de demografische evolutie

- Significante stijging van het aantal gepensioneerden sinds 2012 (121.379 gepensioneerden – stijging met 6,7 % t.o.v. 2011)
- Baby boom: geboorten 1945 – 1965
- Voorziene minimale duur: 20 jaar
- Piek in 2030
- Nationale uitgaven voor pensioenen van 9,9 % naar 14,5 % BBP in 2060:
 - Hogere levensverwachting
 - Stabiël werkloosheidscijfer, onzekere banen
 - Dalend geboortecijfer

Interview met minister van Pensioenen De Croo in Le Soir, 4 maart 2013

Demografie op lange termijn

Tableau 2 : Évolution de la structure d'âge de la population belge

Source : INS, Statistiques démographiques.

En pourcentage	2000	2010	2020	2030	2040	2050
0-19 ans	23,50%	22,26%	21,21%	20,86%	20,46%	20,35%
20-59 ans	54,62%	53,96%	51,49%	48,46%	47,62%	47,17%
60-64 ans	5,05%	6,16%	6,74%	6,39%	5,82%	6,01%
65-69 ans	4,96%	4,57%	5,97%	6,59%	5,74%	5,67%
70-79 ans	8,21%	7,93%	8,92%	10,84%	11,41%	10,44%
80-89 ans	3,09%	4,45%	4,59%	5,62%	7,18%	7,90%
90-99 ans	0,57%	0,65%	1,06%	1,20%	1,73%	2,39%
100 ans et plus	0,01%	0,02%	0,02%	0,04%	0,05%	0,08%
total =	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Âge moyen de la population belge	39,29	40,89	42,28	43,54	44,54	44,94
Hommes	37,8	39,49	40,97	42,28	43,23	43,64
Femmes	40,72	42,24	43,54	44,77	45,82	46,21

26,48%

20,81%

GEVOLG (1)

Wettelijk pensioen betaald door de overheid:
vanaf 2030

L'âge légal
de la pension

Avant: 65 ans

14.040 Le nombre de jours que compte
une carrière complète

Pour les pensions qui prennent cours à partir du 1er janvier 2015, le maximum de 45 années (soit une carrière complète) est remplacé par 14.040 jours équivalents temps plein (ETP).

DE DIVERSE STATUTEN

- ZELFSTANDIGE: HOOG INKOMEN – WEINIG (GEEN) PENSIOEN
- WERKNEMER: GEMIDDELD, BEGRENSD INKOMEN – CORRECT PENSIOEN
- AMBTENAAR: LAAG INKOMEN – GOED PENSIOEN

Het pensioen in 6 cijfers:

1: wettelijke leeftijd

- Voor 2025: 65 jaar (geboren voor 01/01/1960)
- Tussen 01/02/2025 en 01/01/2030: 66 jaar (geboren 01/01/1960-31/12/1963)
- Vanaf 01/02/2030: 67 jaar (geboren na 01/01/1964)
- **HOGER PENSIOEN** (berekend over 45 jaar of 14.040 dagen VTE)
- **1 of 2 JAAR LANGER SOCIALE BIJDAGEN**

2.

L'harmonisation
des pensions des salariés,
des fonctionnaires
et des indépendants

4.

La possibilité d'une pension
à temps partiel

Brugpensioen
=
Werkloosheids-
uitkering
aangevuld door
werkgever

3.

L'instauration d'un système
de pension à points

5.

Une meilleure «image»
de votre future pension

6.

Une pension complémentaire
pour tous

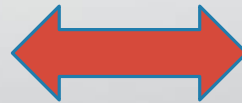
Regering wil maximumpensioenen laten stijgen

Datum	Index	Gezinsbedrag	Als alleenstaande
01/01/2017	138,81	2892,09 EUR bruto / maand	2313,67 EUR bruto / maand

- NB : *"wegens inhoudingen zal het ontvangen netto bedrag meestal kleiner zijn"*
- Maximumpensioen werknemer vóór 2016: € 1.671,95/maand voor alleenstaande
- Kwam overeen met een brutosalaris begrensd op € 53.000/jaar
- Budgetneutrale hervorming!

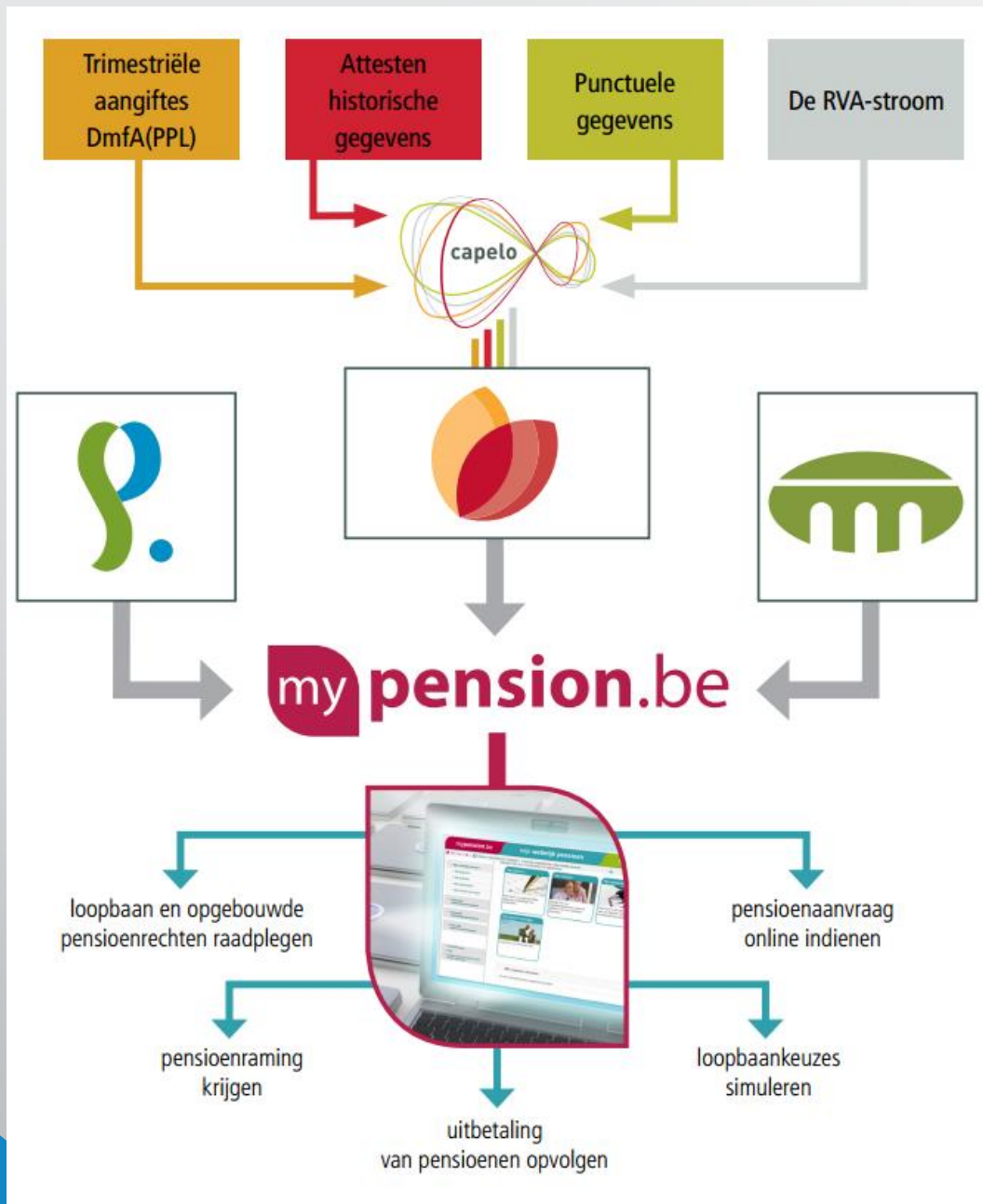
• Fiscaal gewicht arbeid geherwaardeerd

Gewicht werkloosheidsuitkeringen, brugpensioenen

• Verzet van de vakbonden: solidariteitsprincipe!

Bron: L'Echo, 28 januari 2016

Loopbaan

Openbaar

Elektronisch

Centralisatie van gegevens:

- **Sigedis** 'Sociale Individuele gegevens - Données individuelles sociales'
- **PDOS**
- **RVP**

Hoe inloggen?

Surf naar www.mypension.be
en klik op 'Aanmelden'.

U kunt vervolgens kiezen tussen:

- Ik ken mypension.be al
U hebt u al eens aangemeld op mypension.be
en u wilt opnieuw inloggen.
- Ik ben nieuw op mypension.be
U hebt mypension.be nog nooit gebruikt
en u wilt testen of de instellingen van uw
computer goed staan om u aan te melden.

U kunt inloggen met:

Uw **eID-kaart** (waarvoor u een kaartlezer nodig
hebt) en uw pincode.

*U bent de pin- en/of puk-code van uw eID vergeten?
Bij uw gemeente kunt u een nieuwe pin- en/of puk-code
aanvragen.*

Vanuit het buitenland

Als u in het buitenland woont, kunt u uw online
pensioendossier bekijken door middel van een
persoonlijk **dossiernummer** en een **identificatiesleutel**
die u per post wordt toegestuurd.

Contacteer ons

Website
www.mypension.be

Gebruik het contactformulier dat u
linksboven onder 'Contacteer ons' vindt
op www.mypension.be.

Pensioenlijn
1765
Betalend vanuit het buitenland:
+32 78 15 1765

mypension.be is een samenwerking tussen:

FPD (Federale Pensioendienst)
www.pensioendienst.fgov.be

RSVZ (Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen
der Zelfstandigen)
www.rsvz.be

Sigedis (vzw Sociale Individuele gegevens
Données Individuelles Sociales)
www.sigedis.be

V.U. Sarah Scalliet ~ Administrateur-generaal

my pension.be

uw online pensioendossier

werknemers
zelfstandigen
ambtenaren

.be

Voorbeeld van pensioenoverzicht zelfstandige

Périodes (années et trimestres)		Période prise en compte pour le calcul de la pension	Raison pour laquelle une période est valable ou ne l'est pas pour le calcul de la pension	Revenus pris en compte pour calculer la pension	Période valable pour bénéficiaire de la pension anticipée
de	à				
2007/1	2007/4	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31973,68€	oui
2008/1	2008/4	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31739,72€	oui
2009/1	2009/2	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	28937,79€	oui
2009/3	2009/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31715,77€	oui
2010/1	2010/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	32598,69€	oui
2011/1	2012/4	non	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations inférieures au seuil minimum applicable en activité principale ont été payées	0,00€	non
2013/1	2013/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	35579,88€	oui
2014/1	2015/4	non	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations inférieures au seuil minimum applicable en activité principale ont été payées	0,00€	non

* Périodes retenues pour le calcul de la pension

WETTELIJK PENSIOEN: enkele opmerkingen over de berekening

- UITZONDERING IS DE REGEL:
 - Vroeger: de hele carrière op dezelfde plaats
 - Vandaag en morgen: cumulatie van onvolledige carrières in verschillende regimes
 - Uw dossier en dat van uw buur zijn VERSCHILLEND
 - DRIE PENSIOENSTELSELS: <http://www.sfpd.fgov.be/>
 - WERKNEMERS: RVP
 - AMBTENAREN: PDOS: Pensioendienst voor de Overheidssector
 - ZELFSTANDIGEN: RSVZ

Berekening van het pensioen

- Zelfstandige: aanvraag RSVZ – verzending document per post:
 - Formule: netto belastbaar inkomen x coëfficiënt x $1/45$ x 0,6 of 0,75
- Werknemer: normaal gezien kennisgeving pensioenleeftijd vanaf 55 jaar
- Ambtenaar: kennisgeving pensioenleeftijd vanaf 57 jaar maar er zijn uitzonderingen :
 - Formule :

Basisformule

$$RP = RW \times D \times T$$

RP = nominaal bedrag van het rustpensioen

RW = referentiewedde

D = het aantal aanneembare dienstjaren en periodes

T = de loopbaanbreuk (ook tantième genaamd) of het deel van de referentiewedde dat voor elk aanneembaar dienstjaar wordt toegekend voor de pensioenberekening

In de overheidssector bestaat er geen pensioen voor alleenstaanden en geen gezinspensioen.

Berekende bedragen

- Elk geval is individueel... maar....
- Een rustpensioen voor de openbare sector = MAX $\frac{3}{4}$ van de wedde die als basis dient voor de berekening
- Absoluut maximum voor rustpensioen: € 46.882,74/jaar (spilindex 138,01)
 - Dus € 75.406,20 /jaar (index 1,6084) = € 6.283,85/maand **BRUTO**
- **Absoluut maximum indien meerdere pensioenen (werknemer ± zelfstandige ± ambtenaar).... Dus....**
- **Indien ontoereikend pensioen, aanvraag GRAPA / IGO:**

Datum	Index	Basisbedrag	Verhoogd bedrag
01/06/2016	138,81	701,72 EUR 8420,61 EUR/jaar	1 052,58 EUR/maand 12630,92 EUR/jaar

Vervroegd pensioen...

- GISTEREN:
- Bruggpensioen, vervroegde uittreding:
 - Plaats vrij voor “jongeren”
 - Minder werkloosheid

...wordt deeltijds werk

- VANDAAG:
 - Banen scheppen voor jongeren = lagere kosten: FOUT!!!!
 - Hogere individuele werklast: WAAR!!!!

- MORGEN:
 - VERLAGING VAN DE LEEFTIJD VOOR BRUGPENSIOEN
 - Transitie naar het Amerikaanse systeem: Gepensioneerden aan het werk
 - Wettelijke pensioen alleen onvoldoende → Complementaire jobs nodig
 - Noodzaak om langer bij te dragen
 - Pervers effect:
 - afwenteling armoede op jongeren, arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur, onzekere banen
 - behoud van “rijkdom” voor gepensioneerden

Deeltijds
pensioen...
...en
compenserend
werk (1)

VEREISTEN	LEEFTIJD	LOOPBAAN
oud regime < 31/12/2012	60 jaar	35 jaar
nieuw regime > 01/01/2013	2013 : 60,5 jaar	38 jaar
	2014 : 61 jaar	39 jaar
	2015 : 61,5 jaar	40 jaar
	2016 : 62 jaar	40 jaar
	2017 : 62,5 jaar	41 jaar
	2018 : 63 jaar	41 jaar
overgangs- maatregelen	2019 : 63 jaar	42 jaar
	geboren < 01/01/1956	32 jaar voor 31/12/2012 Met pensioen indien 37 jaar carrière
	geboren in 1956 of 1957	
	62 jaar	43 jaar
	62 jaar	42 jaar
	63 jaar	41 jaar

Bijkomende voorwaarden:

In rekening gebrachte jaren voor berekening:

Zelfstandigen: minimum 2 trimesters / jaar

Werknemers: 1/3 tijd, hetzij 104 dagen /jaar

Indiening van een VRIJWILLIGE aanvraag

Toegestane arbeid:

tot 65 jaar :

Beperkte aanvullende inkomsten

na 65 jaar :

Einde van het vervroegd pensioen

Normale pensioenregeling

Onbeperkte extra inkomsten (UITZONDERINGEN!)

AR/KB 20/01/2015 – MB/BS 23/01/2015

Geldig voor het volledige jaar waarin u 65 jaar wordt

Deeltijds
pensioen...
...en
compenserend
werk (2)

???? Vervroegd pensioen voor artsen ????

63 ANS
L'âge de la pension anticipée
Avant: 60 ans

42 ANNÉES
La durée de la carrière pour accéder à la pension anticipée:
Avant: 35 années

Début de la pension	Âge minimum	Carrière minimum
2015	61,5 ans	40 ans
2016	62 ans	40 ans
2017	62,5 ans	41 ans
2018	63 ans	41 ans
À partir de 2019	63 ans	42 ans

- Vervroegd pensioen 45/45
- Indien studies tot 25 jaar: max. 40/45 tot 65 jaar, 42/45 tot 67 jaar
- Onmogelijk om een volledige loopbaan te bereiken als arts!
- Studiejaren afkopen telt alleen voor berekening van het wettelijk pensioen

Studiejaren afkopen: (05/2017) (1)

Huidige situatie:

- Werknemers: afkopen mogelijk binnen de 10 jaar na het begin van de loopbaan.
- Zelfstandigen: afkopen mogelijk gedurende de hele loopbaan.
- Ambtenaren: gratis verrekening van de studiejaren (degressief schema eindigend in 2030) **DIPLOMABONIFICATIE**

- ⇒ De vermindering bedraagt **4 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van 2 jaar of minder**.
- ⇒ De vermindering bedraagt **5 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van meer dan 2 jaar en minder dan 4 jaar**.
- ⇒ De vermindering bedraagt **6 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van 4 jaar of meer**.

DIPLOMABONIFICATIE (ambtenaren)

Tabel met verminderingen

Ingangsdatum pensioen	Geleidelijke vermindering van 4 maanden voor een diploma met een studieduur van 2 jaar of minder	Geleidelijke vermindering van 5 maanden voor een diploma met een studieduur van meer dan 2 jaar en minder dan 4 jaar	Geleidelijke vermindering van 6 maanden voor een diploma met een studieduur van 4 jaar of meer
Van 1 januari tot 31 december			
2016	4 maanden	5 maanden	6 maanden
2017	8 maanden	10 maanden	12 maanden
2018	12 maanden	15 maanden	18 maanden
2019	16 maanden	20 maanden	24 maanden
2020	20 maanden	25 maanden	30 maanden
2021	24 maanden	30 maanden	36 maanden
2022		35 maanden	42 maanden
2023		36 maanden *	48 maanden
2024			54 maanden
2025			60 maanden
2026			66 maanden
2027			72 maanden
2028			78 maanden
2029			84 maanden

* Een studieduur van 3 jaar = 36 maanden.
Omdat 36 niet deelbaar is door 5 bedraagt de vermindering voor 2023 één maand.

Studiejaren afkopen: (05/2017) (2)

- “Oude” regels :
 - Studies 20 jaar – Wet van alles of niets
 - < 30/06/1970 – € 100/trimester
 - 01/07/1970 – 31/12/1974: € 166/trimester
 - 01/01/1975 – 31/12/1983: € 405/ trimester
 - >01/01/1984: Naargelang referentiewedde en interesten 6,50 %
 - **Studies VOOR 1984: voordeel bij afkoop**
 - **Studies vanaf 1984: nadeel**
- In de praktijk:
 - Afkoop door 1 % mannen, 0,5 % vrouwen

Studiejaren afkopen: (05/2017) (3)

Voorstel Daniel Bacquelaïne :

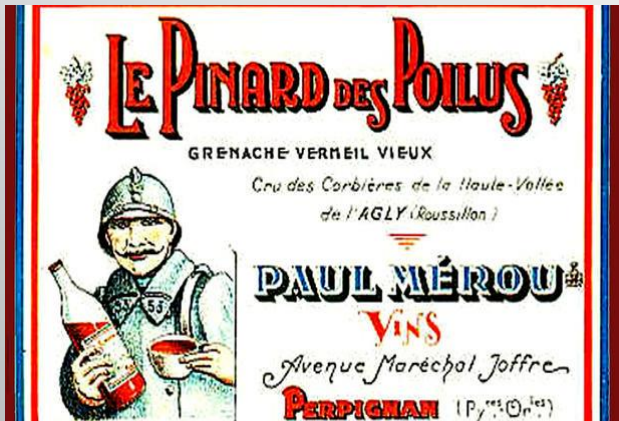
- **Werknemers, zelfstandigen** EN **ambtenaren**: afkopen mogelijke gedurende hele loopbaan.
- Overgangperiode 2017, 2018 en 2019:
 - € 1.500/jaar: werknemers en zelfstandigen
 - € 1.250/jaar (alleen ambtenaren?)
- Na 2019: variabel bedrag afhankelijk van leeftijd en levensverwachting => bijtelling van een rentevoet ("vertraging van de afkoop")
- Alle types studies vanaf 20 jaar (?) – alleen geslaagde jaren
- Betaalde bedragen fiscaal aftrekbaar!
- Te verwachten bonus: € 250 tot 310 bijkomend pensioen per afgekocht jaar
- Goedkeuring door regering eind 04/2017, momenteel bij Grondwettelijk Hof
- Invoering zomer 2017?
- Potentiële winst verwacht door federale overheid: € 730-750 miljoen

BESLUIT OVER HET WETTELIJK PENSIOEN

DE SOM VAN
MIJN
PENSIOENEN

M
I
J
N

De beste manier om te besparen op de wettelijke pensioenen is

W
E
T
T
E
L
I
J
K

P
E
N
S
I
O
E
N

- Ze zo laat mogelijk te betalen
- De inning van pensioenbijdragen op latere leeftijd toe te laten (>65 jaar)
- Een deel van de voordelen te schrappen
- Studiejaren te doen afkopen
- Ze niet te verhogen (t.o.v. andere landen)
- Gepensioneerden aan te sporen om langer te blijven werken
-

Le ministre des Pensions, **Daniel Bacquellaine**, mise à fond sur la pension complémentaire. Grâce aux réformes menées, le gouvernement fédéral peut à nouveau garantir la pension légale. Mais cela ne permettra pas d'offrir aux futurs pensionnés un pouvoir d'achat correct, reconnaît le ministre libéral. *Nadine Bollen*

Mon Argent, bijlage september 2016

«Une pension complémentaire est un must pour une pension à part entière»